Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 8-го СЕРПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 8, 1979 No. 178. VOL. LXXXVI.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА СОЮЗОВА ОКРУГА СВЯТОЧНИМ БЕНКЕТОМ ВШАНУЄ 85-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УНСОЮЗУ

Філядельфія, Па.(С. Г.). — Філядельфійська Союзова Округа, яка об'єднує 40 Відділів, що разом нараховують понад 7,000 членів приготовляється до святочного відзначення світлого Ювілею 85-річчя УНСоюзу. Округою, як голова, керує відомий союзовий та суспільно-громадський і спортовий діяч Петро Тарнавський. Як голова Округи, під час Річних нарад ще 18-го березня ц. р., він з'ясував плян святочного відзначення Ювілею Батька Союзу . Згідно того пляну Філядельфійська Союзова Округа повинна цей Ювілей відзначити весняним святом-фестином і бенкетом в осінніх місяцях.

Першу частину пляну вже виконано. В неділю 24-го червня ц. р., в околиці вакаційного ресорту Атлантик Сити і Вайлдвуду, а саме в Міллвіллі, в залях і на площі української православної церкви свв. Петра і Павла, святочно відзначено Ювілей. Там о. Петро Сагайдачний побожно відслужив Молебень за здоров'я всіх членів УНСоюзу, а тих, що померли і відійшли у вічність — згадав у молитвах. Головним промовцем під час того вдалого Ювілею був д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу. Святочний Комітет очолював відомий політичний і союзовий діяч Теодор Сущик, а обов'язки координатора сповняв союзовий організатор Степан Гавриш.

Якщо говорити про другу частину відзначення Ювілею, то вона відбудеться у формі святочного бенкету в неділю, 30-го вересня, ц.р. у гостинних залях Українського Спортового Осередку „Тризуб" у Філядельфії. До участи в святочному бенкеті згідно ухвали Управи Окружного Комітету будуть запрошені всі місцеві суспільно-громадські і політичні установи-організації, Братські союзи й громадянство.

Про плян переведення бенкету широко було продискутовано під час спеціяльних нарад Управи Окружного Комітету, 29-го червня ц. р., де й вирішено, що святочний Комітет очолює голова Округи Петро Тарнавський,а на головного промовця під час бенкету запрошено головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса. Обов'язки тостмайстра сповнятиме Степан Гавриш.

Під час бенкету буде багата мистецька програма з виступом широковідомого вокального Тріо СУМА „Соловейки" з Філядельфії, під керівництвом проф. Зої Маркович і вокального вишколи оперової артистки п-і Олени Шишацької. В складі Тріо виступлять: Тамара Петришин, Софійка Дейнека і Мирося Новаківська- Волошин. Співатиме теж відомий соліст бас-баритон Степан Шилкевич з Трентону, Н. Дж. Під час бенкету рівнож відзначатимуть союзових піонерів спеціяльними грамотами за їхню віддану працю для розбудови УНСоюзу.

Святочний Комітет просить громадянство міста Філядельфії й околиці вже відтепер узяти до уваги неділю, 30-го вересня, щоб спільно відзначити світлий Ювілей 85-річчя УНСоюзу — найстаршої української установи в діяспорі.

ХОР „ПРОМЕТЕЙ" І ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ МАРУНЧАКА З МОНТРЕАЛЮ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Танцювальний Ансамбль Петра Марунчака з Монтреалю

Філядельфія (В-УККА). — Немає сумніву в тому, що великою атракцією для багатьох учасників Українського Фестивалю музики, пісні й танку „Гомін України" в Рабин Гуд Делл-Схід у Філядельфії, 17-го серпня ц. р. о год. 8-ій вечора будуть виступи Українського Танцювального Ансамблю з Монтреалю, під кермою Петра Марунчака; а для любителів хорового співу участь українського чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії, під батутою Михайла Длябоги й у фортепіяновому супроводі Галі Мазурок-Рей. Один і другий ансамбль має славу найкращого, кожний у своїй царині, на території своєї діяльности.

Підготова до Українського Фестиалю, що його вже четвертий рік підряд влаштовує Відділ Українського Конгресового Комітету Америки у Філядельфії, на чолі з проф. д-ром Петром Стерчом, у співпраці з Відділом Розваг Міського Уряду Філядельфії, вже вповні завершена. Як уже відо-

(Продовження на ст. 3)

ЗСА НАМАГАЮТЬСЯ ПОСЕРЕДНЬО ВПЛИНУТИ НА ПОДІЇ В АФГАНІСТАНІ

Вашінгтон. — У кінці минулого тижня д-р Збігнєв Бжезіньскі, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, промовляв на форумі Асоціяції Міжнародної Плятформи, організація для публічних виступів. У своїй промові, яка була одобрена президентом Джіммі Картером, Бжежіньскі посилався на „розсудливу" американську стриманість під час іранської кризи й заявив, що „ми сподіваємося, що інші подібно стримаються від інтервенції й зусиль нав'язати чужі доктрини на глибоко релігійні та національно свідомі народи".

Хоч у промові Бжезіньского Москва поіменно не була згадана, одначе офіційні державні чинники приватно заявили, що то стосується совєтської інтервенції в Афганістані, де прособєтський уряд знаходиться близько свого упадку під натиском широкозростаючої опозиції ісламського руху та антикомуністичних повстанців різних національностей і племен.

Західня розвідка подає, що Совєтський Союз скликав декілька сот своїх військових дорадників довкола летовища поблизу Кабулу, столиці Афганістану. Вашінгтон не є певний, чи це скликання совєтських дорадників віщує припинення совєтської інтервенції, або нову підготовку для поширення совєтської інтервенції. Заява Бжезіньского була явною перестогорою проти ширшого втручання в справи Афганістану.

У ширшому розумінні, відображуючи поступову реорієнтацію американської політики від часу іранської революції вісім місяців тому, Бжезіньскі обстоював, щоб З'єднані Стейти Америки мали військову здатність боронити свої вітальні інтереси на Близькому Сході, збільшуючи в цьому районі військові спроможності для оборони тих інтересів.

Головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки трактував Близький Схід як „вітальну стратегічну зону" на рівні зі Західньою Европою і Далеким Сходом.

Політичні коментатори вважають заяву Бжезіньского як важливу політичну декларацію для обговорення питання в справі розміщення американських збройних сил, особливо морських частин.

В Афганістані поширюється боротьба, бої проходили в самому Кабулі

Ісламабад, Пакістан. — Пресові агентства інформують, що в самому центрі і на передмістях Кабулу, столиці Афганістану, у неділю, 5-го серпня, розгорілися затяжні бої між антимарксистськими повстанцями і урядовими військами прокомуністичного і промосковського уряду, що його очолює президент Нур Мохаммед Таракі. Західні дипломати кажуть, що урядові війська і поліція нібито мали здушити повстанців після чотирогодинного затяжного бою, який поширився був також на інші частини міста.

Урядове радіо в Кабулі, з метою применшити серйозність ситуації, намагалося доказувати, що „перестрілка" відбулася між поліційними урядовими відділами і „пакістанськими та іранськими агентами". Повідомляючи, однак, про привернення спокою в місті коментатор відмітив, що уряд увів виїмковий стан в столиці від год. 8-ої вечора до 4-ої ранку.

Помимо урядових старань применшити значення зудару, політичні спостерігачі і кореспонденти звітують, що зудар треба все таки розцінювати, як дуже серйозну справу, бо досі, від часу повалення прокомуністичними силами влади президента Мохаммеда Дауда в квітні 1978 р., якого пізніше розстріляли разом з членами його родини, дії антимарксистських партизанів не сягали столиці, а обмежувалися тільки до провінцій.

Спекуляції у дипломатичних колах про те, що повстанці мали намір повалити прокомуністичний уряд і захопити столицю пізніше були заперечені західніми дипломатами. У Лондоні міністерство закордонних справ, заявило, що йому відомо про бої на передмістях Кабулу, але воно (міністерство) не має, мовляв, ближчих даних. У Вашінгтоні, речник Державного департаменту заявив: „ми бачили звідомлення про бої у Кабулі, але ми не маємо нічого особливого до сказання у цій справі".

Тим часом мешканці Кабулу інформують, що тяжкі бої, під час яких ужито артилерію і панцерні вози, розгорілися біля оборонного замку і військових бараків, у яких стаціонує біля 1,200 вояків артилерійського і піхотного полків.

З урядової сторони у бою були вжиті новочасні совєтські гелікоптери марки МІ-24, що їх називають „літаючими кораблями". Ці гелікоптери Москва переслала Афганістанові недавно, разом з багатьма сотнями військових дорадників, які допомагають афганській армії вести бої проти антимарксистських повстанців. З цих гелікоптерів совєтські і афганські летуни обстрілювали повстанців ракетами і гарматними стрільнами, завдаючи їм великих втрат.

Легкі бої були помітні також в інших частинах міста, в наслідок чого уряд наказав припинити діяльність на кабульському летовищі.

Американська амбасада в Кабулі якраз закінчила процес евакуації своїх співробітників і багатьох з тих американських громадян, які перебували у цій країні. Президент Картер наказав американцям покинути Афганістан з огляду на непевну ситуацію і на пожвавлення боїв між повстанцями і урядовими військами. Повстанці, як відомо, вже 9 місяців ведуть бої проти військ президента Таракі, який веде просовєтську політику і якого повністю підтримує Москва.

Прем'єр-міністер афганістанського уряду, якого вважають „сильним мужем" в кабінеті, заявив закордонним кореспондентам минулого тижня, що повстанці складаються із „кримінальних елементів і визискувачів", а уряд має, мовляв, 98 відсотків населення по своїй стороні. Афганістан нараховує 21 мільйон населення.

Інформації з Афганістану вказують, що там тепер є від 12-15,000 політичних в'язнів, які включають також жінок і дітей, що їх уряд держить в нелюдських умовинах у переповнених в'язницях. Два тижні тому Державний департамент твердив, що уряд Таракі досі замордував біля 3,000 політичних в'язнів. Кілька тисяч совєтських „дорадників" перебувають тепер в Афганістані, але Вашінгтон погрозив Москві, що інтервенцію у цій країні він розглядатиме як дуже серйозну справу.

ЗАПРИСЯЖЕННЯ ЦЕНТРО-ПРАВОГО УРЯДУ В ІТАЛІЇ ЗАКІНЧИЛО ТАМОШНЮ 6-МІСЯЧНУ КРИЗУ

Прем'єр Франческо Коссіґа

Рим. — У неділю, 5 серпня, заприсяжено тут новий уряд в Італії, закінчивши таким чином тамошню 6-місячну урядову кризу. Новим прем'єром є знову — як це було від закінчення Другої світової війни — член Християнсько-демократичної партії, який включив до свого уряду також членів Соціял-демократичної і Ліберальної партій, наслідком чого новий італійський уряд має центро-правий характер. Він є урядом меншости, бо до безоглядної більшости не дістає йому 32-ох мандатів. Але третя за своєю силою партія Соціялістична (має 62 мандати) заявила, що хоч не входить в урядову коаліцію, проте буде стримуватися від голосування у важливіших справах і таким чином вможливить урядові зберегти більшість.

Новим прем'єр - міністром став Франческо Коссіґа, колишній міністер внутрішніх справ в уряді Джуліо Андреотті, коли терористична організація „червоних бригадистів" схопила і згодом вбила видатного діяча, кількакратного попереднього прем'єра Альдо Моро. Моро був приятелем Коссіґи й закликав його з свого ув'язнення, щоби він, як міністер внутрішніх справ, переговорював з терористами і пішов по лінії їх вимог, щоби він, Альдо Моро, міг вийти на волю. Але уряд рішив був не входити в ніякі розмови з терористами. Альдо Моро згинув, а Коссіґа, глибоко переживав цю трагічну історію і зрікся був з свого становища. Комуністи до нового уряду знову не ввійшли і заповіли свою опозицію.

ЗСА наполягають на прискорення переговорів щодо палестинців

Вашінгтон. — Представники американського уряду передбачаючи відновлення переговорів в справі палестинської автономії на західньому побережжі ріки Йордану на протязі наступних тижнів, підкреслюють конечність наявности певного поступу, щоб оминути дальший натиск на Захід зі сторони арабських продуцентів нафтової ропи щодо підвищення цін на цей рід пального.

Згідно з урядовими повідомленнями, уряд ЗСА має дві засадничі цілі: перша — це заохочувати Ізраїль та Єгипет бути більш специфічними і гнучкими в окресленні прав палестинської автономної влади; друга — це впливати на помірковані арабські країни в Об'єднаних Націях прийняти певну формулу, якою вони визнали б право Ізраїля існувати як самостійна держава і тим промостили б шлях до участи палестинців в переговорах

Представники Ізраїля і Египту поділяють думку уряду ЗСА, що цей застій в палестинських переговорах мусить бути усунений до кінця жовтня ц. р., бо в 1980р. ця справа може зійти на друге місце з огляду на президентські вибори в Америці та на передвиборчу кампанію, яка їх попереджає.

Крім того, справа переговорів є скомплікована досить поважним непорозумінням між ЗСА і Ізраїлем в справі військових спостерігачів, які мають наглядати над евакуацією ізраїльських збройних сил з Сінайського півострова. Як відомо, ЗСА та Єгипет погодилися, що ролю спостерігачів повинні виконувати неузброєні члени місії О Н для нагляду перемир'я на Близькому Сході, але проти того рішучо виступив уряд Ізраїля, який твердить, що президент Картер обіцяв зорганізувати спеціяльні частини О Н , які мали б наглядати над евакуацією ізраїльських військових частин з Сінаю. Одначе, уряд ЗСА старається ізолювати це питання від справи палестинців. У цій справі палестинської автономії приїжджає незабаром до Вашінгтону міністер закордонних справ Моше Даян.

Ізраїль відкидає будь-які розмови з арабськими повстанцями

Єрусалим. — Ізраїльський уряд прийняв після 6-годинної наради одноголосну постанову, що він не буде переговорювати з повстанцями з Палестинської Визвольної Організації (ПВО), але уповноважив свого амбасадора у Вашінгтоні Ефраїма Еврона до дальших контактів з американським урядом у всіх причетних справах.

Рішення ізраїльського уряду прийнято у зв'язку із заміром американського Уряду вжити заходів, щоби Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла додаткову резолюцію до резолюції 242 з 1967 року, в якій говорилося про право Ізраїлю жити, як суверенна держава, „у безпечних кордонах", але не згадувалося про будь-які права палестинців. Тому ПВО тієї резолюції, яка закінчила була тодішню ізраїльсько-арабську війну, не визнала і продовжує по нинішній день терористичну акцію проти Ізраїлю, борючись за свою незалежність.

ЗСА переконані, що коли б у новій резолюції Ради Безпеки ОН згадано про права палестинців до широкої автономії, то ПВО визнала б таку резолюцію, і тим самим визнала б право Ізраїлю до державної самостійности, чого вона дотепер не зробила. Однак, названий вгорі ізраїльський амбасадор у Вашінгтоні заявив, що Ізраїль ніколи не переговорюватиме з „синдикатом убивників". На цьому тлі існує конфлікт між Ізраїлем і ЗСА, які погоджуються, що без конструктивної розв'язки проблеми палестинських втікачів (коло 1,5 мільйона душ) не буде тривкого миру на Близькому Сході.

У ЛУЦЬКУ У ПАРКУ ВІДКРИТО ЗООКУТОК

Луцьк. — Тут, у Центральному міському парку культури і відпочинку ім. Лесі Українки, відкрито зоокуточок, — інформує київська „Радянська Україна". У цей парк з Асканії-Нова переселено екзотичних струсів, плямистих оленів, вовків, лисиць, павичів, лебедів. Вони дуже добре закліматизувалися.

„НІЯКІ АВТОРИТЕТИ НЕ ПОВИННІ ТЯЖІТИ НАД ЛЮДСЬКОЮ ДУМКОЮ"

(Відкритий лист С. Кириченко на оборону Ю. Бадзя)

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — З датою 1-го червня 1979 року, сюди дістався відкритий лист С. Кириченко, дружини Ю. Бадзя до Л. Брежнєва.

Юрія Бадзя заарештовано 23-го квітня ц. р. у Києві, де він перебуває у слідчій тюрмі. Він народився 24-го квітня 1936 року на Закарпатті. У 1958 році закінчив Ужгородський університет, а від 1960 року працював співробітником Інституту Літератури Академії Наук УССР.

Світлана Кириченко, дружина Ю. Бадзя, народилася у 1935 році. Мешкала в Києві, де її мати вчителька української мови й літератури, була деякий час директоркою середньої школи. В 1958 році Світлана закінчила Київський університет після чого працювала науковим співробітником, як і її чоловік, Інститут Літератури АН УССР, у Відділі теорії літератури, який в тому часі очолював Л. Новиченко. Згодом працювала в Інституті Філософії і в редакції журналу „Філософська думка".

С. Кириченко зазнала переслідувань після того, як написала листа до секретаря ЦК КПУ В. Щербицького в справі сина Надії Світличної — Яреми, якого після ув'язнення матері в 1972 році віддали до дитячого будинку. Після звільнення із праці в системі Академії Наук, вона не могла влаштуватися на працю, навіть у книгарнях. Останньо працювала в аптечному управлінні.

У подружжя Бадзів є двоє дітей — син Сергій 1961 року народження і дочка Богданка 1969 року.

Нижче публікуємо текст листа С. Кириченко до Л. Брежнєва, задержуючи правопис оригіналу:

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Генеральному Секретареві ЦК КПРС

Голові Президії Верховної Ради СРСР тов. Брежнєву Л. І.

Шановний Леоніде Іллічу!

2 березня 1979 року Ви проголосили перед виборцями свою програму, визначивши її як програму всієї партії. „Суть цієї програми в тому, щоб кожна, повторюю кожна радянська людина могла відчувати свою причетність до державних справ, була впевнена тому, що її думка, її голос будуть почуті і враховані при виробленні великих і малих рішень".

Рівно за місяць до того, 3-го лютого ц. р. в мого чоловіка, Бадзя Ю. В. було вилучено просто з-під пера рукопис обірваний на півслові, наукове дослідження проблем радянського соціялізму, адресованого Президії Верховної Ради СРСР. Через півтора місяця після того, як виборці схвалили суть Вашої програми і віддали за неї голоси, 23 квітня ц. р. Юрія Бадзя арештовано за „скоєння державного злочину". Отже, саме писання праці зверненої до найвищого органу радянської влади, розцінене цією владою як державний злочин. Але ж Юрій Бадзьо діяв у повній відповідальності з суттю Вашої програми! Він, рядовий, позапартійний, радянський громадянин, постійно відчував свою причетність до державних справ: вважав за обов'язок вести діялог із владою з приводу важних суспільних питань, що тривожили його громадське сумління. Починаючи з 1965 р. він неодноразово звертався до державних і громадських органів, висловлюючи свої міркування й пропозиції: 1977 р. взяв активну участь в обговоренні Конституції СРСР з приводу формулювання статтей про єдину федеративну державу, про політичні свободи, поняття „зради Батьківщини" і т. д. Усе це Юрій Бадзьо робив як громадянин своєї країни, звертаючись до своєї влади. Він не надавав своїм громадським акціям розголосу, про більшість із них не знали навіть найближчі друзі, йому йшлося лише про те, щоб загостривши увагу адресатів на порушене питання хоч якось сприяти поліпшенню справи. Незважаючи на це працівники КДБ УРСР зараз настирливо повторюють у розмовах зі свідками: „Ще невідомо, куди Бадзьо надіслав би свою працю". По перше службові особи не мають права робити свої припущення чинником карної справи, тим більше що характер діяльності мого чоловіка дотепер не дав для

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ ВІДВІДАЛА БАБИН ЯР — ПОКЛАЛА ВІНОК У 4-ОХ МОВАХ, АЛЕ НЕ В УКРАЇНСЬКІЙ

Київ. — Призначена президентом Джіммі Картером Комісія для підготови пам'ятника у честь вбитих за нацистського режиму кількох мільйонів жидів, відвідала спершу Польщу, де оглянула колишні нацистські табори смерті в Освенцімі, Майданку і Треблінці, після чого поїхала в Україну і, знайшовши у Києві прихильне відношенню збоку тамошніх совєтських властей, відвідала масову могилу вбитих нацистами жертв у Бабиному ярі.

Члени тієї Комісії, числом 10 плюс 34 дорадники і службовики, були прикро вражені, що в написі українською мовою на тамошньому пам'ятнику говориться тільки про „постріляних і вбитих німецькими фашистськими наїзниками більше, як 100,000 громадян Києва". Речник тієї Президентської Комісії, письменник Еллай Візель, у своїй промові на могилі в Бабиному ярі запротестував, що не сказано на тому пам'ятнику виразно, що вбитими були жиди. Він поклав привезений делегацією вінок під пам'ятником, але — як подає „Ню Йорк Таймс" зі суботи, 4-го серпня,—на стрічці вінка був напис чотирма мовами: англійською, російською, жидівською (їдіш) і гебрайською. Ото ж не було мови української, дармащо в тій ширшій новинці газети „Ню Йорк Таймс" кількакратно згадуються слова „Україна, український".

З'ясування совєтськими властями тій американській делегації, що напис на пам'ятнику стосувався всіх похоронених там жертв нацистського терору, отож також українців і росіян, та що жидівських жертв було там приблизно стільки само, що всіх інших, не переконало делегації, яка твердила, що в Бабиному ярі лежать виключно, або у переважній більшості, жиди і тому треба було виразно зазначити це на пам'ятнику. З Києва делегація поїхала ще до Москви. Пам'ятник жертвам нацистського „голокавсту" мають поставити, мабуть у Вашінгтоні.

У Москві члени Президентської Комісії були в Центральній синагозі, де їх тепло вітали члени конґреґації.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЗСА перестерігають СССР

Дорадник президента Картера у справах крайової безпеки д-р Збігнєв Бжезінські, насправді — поруч із державним секретарем Сайрусом Венсом — найавторитетніший архитект американської закордонної політики та безперечно у цілому уряді президента Картера найкращий знавець історії Сходу Европи й тамошніх відносин, — перестеріг Совєтський Союз, щоби той не створював собі „доктрин" щодо тих частин світу й окремих країн, які безпосередньо важливі для американських інтересів. Бжезінські у дипломатичній, але дуже прозорій мові на форумі „Асоціяції Міжнародної Плятформи", не називаючи за іменем Совєтського Союзу, підкреслив, що Близький Схід, Західня Европа і Далекий Схід, це саме ті „життьово стратегічні зони", що їх З'єднані Стейти мусять боронити, як безпосередньо важливі для своїх інтересів. Водночас Збігнєв Бжезінські звернув увагу, що З'єднані Стейти зберігали невтральність у відношенні до внутрішніх революційних подій в Ірані, Афганістані та Нікарагуї і вимагають цього самого „від інших держав". І він з притиском перестерігав, щоби „ні одна чужа держава" не використовувала таких внутрішніх заколотів у будь-якій країні задля власних інтересів.

Збігнєв Бжезінські, очевидно, не висловлював своїх власних, приватних думок, а був речником американського Уряду. І перестерігаючи проти приймання будь-котрою „чужою" державою „доктрин", як напрямних своєї закордонної політики в тих стратегічних пунктах земного гльобу, які безпосередньо важливі для безпеки Америки, мав без сумніву на увазі ославлену „доктрину Брежнєва", що її Кремль проголосив задля виправдання своєї збройної інтервенції й окупації Чехо-Словаччини у 1968 році. Москва зі своїми сателітськими „союзниками" помаршувала проти Праги, щоби не допустити до лібералізації комуністичного режиму в Чехо-Словаччині, де Алeксандер Дубчек хотів завести „комунізм з людським обличчям". „Доктрина Брежнєва" твердила, що Совєтський Союз „має право" виступити в „обороні загроженого соціялізму в будь-котрій соціялістичній країні". Західні держави не погоджувалися з тією „доктриною", але їхні застереження і протести не мали ніякого практичного значення, так само, як не мали практичного значення протести проти здавлення совєтськими танками мадярської революції в 1956 році.

В обох тих випадках західні держави зробили велику і трагічну в наслідках історичну помилку, що зберегли були свою „невтральність", насправді вможлививши Москві перевести нові акти насильства і пересунути свою імперію над Дунай і Велтаву. Згодом президент Двайт Д. Айзенгавер признав, що пересунення американських дивізій з Німеччини в сторону мадярського кордону могло перешкодити совєтам маршувати проти Будапешту, де правив, зрештою, також комуністичний режим Імре Надя. Але Айзенгавер виправдував тодішню пасивну поставу Америки риском війни: він уважав, що встрявання у спори між Москвою і її сателітами таки погрожувало розпутанням Третьої світової війни у добі атомової зброї і що ЗСА та інші західні держави не хотіли наражувати світ на такий риск, що міг рівнятися катастрофою для всього людства.

Проте в політиці єдиним критерієм доброго чи помилкового рішення є наслідки. Наслідком пасивности західнього світу супроти щораз нових доказів імперіялістичного гону СССР під час і після Другої світової війни (насильне здавлення кривавих заворушень у Польщі, Східній Німеччині, врешті згадані події в Мадярщині і Чехо-Словаччині) було підбадьоренням Москви і заохотою до дальшого імперіялістичного походу. І цей похід продовжується на наших очах. Президент Джон Кеннеді протиставився спробі створити з Куби совєтську базу для далекосяжних атомових ракет, засяг яких охоплював би всю територію ЗСА. Але налякавши Хрущова, що відкликав свою фльоту, яка плила в сторону Куби, і забрав з Куби атомові ракети, яку оточили американські військові кораблі, водночас Кеннеді зобов'язався не виступати збройно проти режиму Фіделя Кастра і не старатися за зміну тамошнього режиму. У наслідку закріпився на Кубі режим, що слухає наказів Москви і на наших очах кубинське військо, вивіноване совєтською зброєю і вишколене совєтськими старшинами, переводить комунізацію різних країн Африки, — знову ж таки при пасивній поставі Америки і всього західнього світу.

Пересторога Збігнєва Бжезінського свідчить про те, що все ж Захід здає собі справу, що й такій забаві треба буде скорше чи пізніше покласти кінець. До часу дзбанок воду носить, — імперіялістичні диктатури завжди перетягають струну. Якщо пересторога Бжезінського не протверезить Москви, то прийде кінець „детантові".

Папа плянує також відвідати Філіппіни

Маніля, Філіппіни. — Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтернешинал інформує, що Папа Іван Павло II в цьому році відвідає також Філіппіни, після того, як повернеться з відвідин в Ірляндській республіці і З'єднаних Стейтах Америки. Кардинал Джейм Сін, архиєпископ Маніли, формально повідомив про візиту Папи і заявив, що точні інформації про ці відвідини прийдуть з Ватикану.

Церковні чинники заявили, що вони не надіються на жадні контроверсії, пов'язані з проголошеним президентом Фердінантом Маркосом виїмкового стану в країні, тому що відвідини Папи Римського не зв'язані з політикою, а матимуть виключно релігійний характер.

Візита Папи, — заявляють філіппінські церковні чинники, — тісно пов'язана з ювілеєм 400-річчя створення Католицької Церкви у Філіппінах, однієї з найбільш відданої вітки Римо-Католицької Церкви у світі.

Папа Іван Павло II буде другим Вселенським Архиєреєм, який відвідає цю країну, де з усіх 44 мільйонів населення, 38 мільйонів є католицького віровизнання. У листопаді 1970 р. Філіппіни відвідував Папа Павло VI.

О. Зеленецький

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗЛАМ

Розвиток подій в СССР, зокрема в Україні, виявляє, що там проходять, повільною ходою але без упину, глибокі психологічні процеси активізації антисовєтських настроїв. Ззовні все наче б у найкращому порядку, імперія ніби на вершинах розвитку й міці, машина терору діє з непослабленою силою. А проте, не „все на всіх язиціях мовчить", в імперіяльній будові навіть на Заході спостерігають великі тріщини, які в непередбачений ще сьогодні час можуть її завалити. Це, до речі, не лише наш погляд. Його підтверджують останньо новоприбулі із Совєтського Союзу..

Прояви послаблення імперіяльного апарату може бачити кожен, хто вдумливо спостерігає події в СССР. Уже сам факт, що в останньому часі скільки шуму й гамору постало в СССР довкола постанови ЦК КПСС „про дальше поліпшення ідеологічної і політико-виховної роботи" — свідчить, що з цією „роботою" не все в порядку. Головна атака цієї постанови скерована в бік „буржуазної ідеології", яку нібито всякі „імперіялістичні пляновики" у своїх „штабах" розробляють і наче невидимі проміння запускають для „деморалізації" совєтських громадян. Отож мобілізація ідеологічних соціялістичних ресурсів має за завдання боєво протиставитися цій розкладовій акції й переконати та утвердити совєтських громадян, що єдиним їхнім спасінням є соціялістичний лад „мейд ін СССР".

Немає жадного сумніву, що вся ця багатословна й галаслива кампанія є тільки проявом слабости совєтського режиму. Адже штучне підсилювання віри в соціялістичні ідеали, які скомпромітував і позбавив всякого глибшого змісту саме совєтський режим, за допомогою нових пустопорожніх фраз, чи повторювання у безкінечність старих до зануди відомих гасел нікого не переконає. Адже в комунізм ніхто сьогодні в СССР не вірить, він, як і взагалі соціялістичні та інтернаціональні ідеали, є тільки гарною прислоною для здійснювання російських імперіялістичних затій, як усередині, так і назовні.

І саме тут і лежить уся глибина банкрутства совєтської „соціялістичної" системи. Нема вже заперечень з боку чесних комуністів, що СССР є тоталітарною країною й продовжувачем історичних традицій російського імперіялізму, що совєтський режим втримується тільки силою терору, що його основною базою є російський великодержавний шовінізм. На нього основну ставку під час свого „будівництва соціялізму" поставив Сталін й увесь розвиток подій йде в напрямі, що його з такою яскравістю підкреслив І. Дзюба у своїй книзі „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Можна з усією певністю сказати, що ця книжка здерла останні рештки соціялістично-інтернаціонального одягу з совєтського режиму й „король залишився голий". Недаремно її перевидали навіть в Пекіні китайською мовою. Такою ж самою „голою" залишилася й уся совєтська пропагандивна демагогія, завданням якої є служити тільки ширмою для русифікаційних засобів усередині, для експансіонізму назовні, що з соціялізмом нічого спільного не мають.

Як би воно парадоксально не виглядало, але саме це совєтське „будівництво соціялізму" тісно пов'язане з цілком наявним і цинічним російським шовінізмом — привело до вияснення фронтів і до щораз то більшого посилення національного спротиву серед неросійських народів. Перед ними яскраво поставлено альтернативу: стати погноєм для єдиного „совєтського народу", тобто, інакше кажучи, добровільно погодитися на повільну національну смерть у користь російського народу, або боротися за своє національне існування, ставити опір русифікації, розкривати совєтський псевдоінтернаціоналізм, боротися за свою самостійність. І на цей шлях пішли найкращі активісти окремих неросійських народів, платячи за це своєю волею, часто своїм життям, але при тому й мобілізуючи за національні ідеали щораз то ширші народні маси.

І цього процесу не спинять уже жадні ідеологічні кампанії, навпаки, вони тільки підсилюють його, виявляючи ще більшою мірою всю забріханість системи. Таким чином не ззовні йдуть „організовані й планові" затії „імперіялістів" здеморалізувати совєтське суспільство, а зсередини піднеслася і щораз ширше розгортається боротьба за ідеї свободи, національної та особистої.

Наскільки не життєздатними й абсурдними виявляються такі чи інші подібні совєтські кампанії для посилення „соціялістичної моралі" — свідчить хоч би той факт, що система спирається і вживає не так „морального" тиску, як радше терористичного. Правда, терористична машина з часів Сталіна надзвичайно до сьогодні послабла, але все таки вона, в дещо змінених, модернізованих формах, і далі залишається головною базою, опорою цілої совєтської системи. Немає жадного сумніву, що без апарату КГБ, який прони-

(Закінчення на стор. 4)

Ф. Любинецька

ПОГЛЯД У МАЙБУТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

(4)

Та видавання підручників сьогодні дуже важка справа. Не так багато в нас авторів, які знають предмет, мають час, знають психіку нашої молоді, особливо молоді середньошкільної і свідомі виховного призначення школи. А це три головні напрямні при складанні шкільних підручників. А також і фінансова сторінка не така то в наших умовах легка.

Дещо легше звучатиме думка про видавання навчальних матеріялів (скриптів), але й тут не так легко підшукувати авторів.

Які ж висновки відносно майбуття українського шкільництва?

Нам треба робити їх у двох площинах: незалежній і залежній від нас.

Ми є свідками енерґетичної кризи в Америці, зарисовується економічна криза, мабуть буде дальше зростати пересувність стилю життя молодих людей, може буде збільшуватись число мішаних подруж, є очікуване дальше зниження популяції. Ці фактори безперечно матимуть неґативний вплив на наше шкільництво.

Але незалежно від цього напевно існуватимуть і більші українські поселення, в яких можна буде утримувати наші школи.

І як довго українська спільнота видаватиме активних українських одиниць, які відчуватимуть потребу продовжувати українську діяспору і організувати в них українське життя у многогранному його вияві, — так довго існуватиме й наше шкільництво, бо воно одне із чільних чинників пізнання самого себе, пізнання укр. середовища і вростання у нього.

Та про одне треба пам'ятати: нам слід приглядатись до поступу життя тут і цікавитись подіями в нашій Батьківщині і ці дві аксіоми вкладати в життя нашої родини, наших шкіл, наших виховних організацій. Бо вирощувати українську дитину требе вже від ранньої молодости в українських родинах, садочках, школах і в укр. молодечих організаціях. І цей виховний процес повинен проходити лінією української духовости у всіх її виявах. З роздвоєною бо духовістю самих виховників не виховати нам українця в діяспорі.

Стимулювання нашої активности на полі українського шкільництва можуть бути помічними: неочікуваний приїзд до Америки наших дисидентів більше ніж колинебудь зактивізував всю українську громаду, включно з молоддю.

Як згадано вище, наближаємось до 100-річчя Рідної Школи. Добре заплянована і підготована імпреза з тієї нагоди, яка повинна відбутись у 1981 р. може бути також не абияким стимулом для пожвавлення праці і нашого шкільництва. Зокрема переведений з тієї нагоди „Фестиваль українського слова" може піднести рівень знання мови в рядах нашої молоді.

Колись в початках 50-их років, коли учні Школи Українознавства вийшли з церкви, яка до болю нагадувала наші сільські церкви в Україні, та переходили до „Української Хати" (де приміщувалась тоді школа), щоб одержати кінцеві свідоцтва, — я помітила біля церкви сідоголового чоловіка, який з увагою приглядався рядам молоді. Він підійшов до мене і заговорив: „Вел... файно ви ведете ту школу. Ми також колись збирали наших дітей на вечірні українські курси... але що з того... розбіглись... правда не всі. Може вам ліпше вдасться... Але пам'ятайте, навчіть їх шанувати всьо, що наше... нашу мову... навчіть їх читати наші книжки... Я вже довго жию і кажу вам: найважніше люди, тай ще такі люди, що знають добре СВОЄ... і ще важні книжки... Я будую доми, та й ту церкву ми будували... вона вже стара. А ту в Америці, як мури старі, то валають. Але як залишуться наші люди, то поставлять нові церкви... нові народні доми... зітхнув ...а може, а може напишуть й якісь книжки про нас... тоді не загинемо. Але то треба вчити..."

Так говорив селянин з Рогатинщини, який в початках нашого сторіччя виеміґрував до Америки, був робітником і мав... велику українську бібліотеку.

Від тієї розмови пройшло кілька десяток років. Якось в неділю задумала я поїхати на Службу Божу до тієї старої церкви. Я скерувала авто на вул. Г., а передо мною... довга пуста площа... Ні сліду церкви, ні „Української Хати"... і я пригадала розмову з покійним вже п. Йосипом.

А учні тодішньої Школи Українознавства? Чи пишуть книжки про Україну, не знаю. Але знаю, що деякі з них включились в життя нашої громади, в тому і в українському шкільництві.

Каже учителька п-і Христина: „мій тато перший взявся за організацію українознавчого шкільництва в нашому місті і ще досі працює. Він є і видатним членом Шкільної Ради. Коли ми приїхали до Америки мені було 9 років, і я ходила до тодішньої Українознавчої Школи, а тепер я вже є 8 років учителькою в цій школі, бо там мої діти..."

І п-і Христя продовжує: „...Ну, чи не дивно? Мій батько був головою Батьківського Комітету Школи Українознавства в 50-их роках, коли я була ученицею тієї школи, а тепер я вже другий рік є головою Батьківського Комітету тієї школи..."

Ці слова дають нам віру в майбуття нашого шкільництва.

(Кінець)

Софія Наумович

РУПОР „ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ГРУПИ"

Декілька років тому — чи не з десять! — подавала великі надії на відродження української поезії на еміграції т. зв. „Европейська група", до якої входило кілька молодих дівчат і хлопців з різних країн: Зірка Коваль, Роман Бабовал, Йосип Рожка й Андрій Гайдамаха з Бельгії, Маруся Юрків, Євген Мозолюк та інші з Великобританії, і справжній „рупор" цієї групи — Любомир Госейко з Франції. Вони пробували своїх сил — хто у Малій семінарії у Римі, хто на таборах, зокрема у Франкополі в Бельгії — то й їхнім першим маценатом, що видавав їм твори на циклостилі, був о. д-р Богдан Курилас, сам поет і приятель молоді.

Найрухливіший з них був, без сумніву, наш „земляк" з Франції — Любомир Госейко, що видавав сторінки „Европейської групи", мандруючи з ними по трьох тижневиках: „Шлях перемоги", „Українське слово" й „Українська думка". І хоч ці „сторінки" не витримали й кількамісячної тяглости, то зате редакції запаслися „молодою зміною": Андрієм Гайдамахою у „Шляху перемоги", та Євгеном Мозолюком в „Українській думці".

Найдовше витримав у поетичній творчості все ж таки Любомир Госейко, якого третя збірка оце появилася „приватними заходами" у Лондоні-Торонто 1979 року. Проте, ця скромна збірочка вдостоїлася передмови професора Олександра Кульчицького, який знайшов у ній цікаві етнопсихологічні моменти.

Залишивши формальну оцінку поезії Госейка спеціялістам, ми знайшли у ній ще інші первні, а саме патріотичні, в дивному пов'язанні з еротикою, й до деякої міри філософічні. А пронизана вона наскрізь тю, про що свідчать ремінісценції з Тичини і Л. Українки, цитати та присвяти таким різним поетам і письменникам як І. Франко і Юрій Тарнавський, І. Калинець і О. Гончар, О. Доріченко, М. Вінграновський, Св. Йовенко та Й. Р.

Еротична відвага Госейка могла б разити українського читача, коли б він не облагородив її материнством. Його релігійність майже Шевченковськи-богохульна: „Де той бродяга босоногий, що по озері ходив, що друга висилав на Дніпровські гори?.. І ми забули, що бродяга існував, бо він забравшися забув, що існував, існує й існуватиме великий антів обраний нарід" (16). Історіософічний первень знаходимо в поезії з невдалою назвою „Вікопомне зодчество" (замість „будівництво"): „Були ми, попи і цегли, віра й архітекти... і була поезія, а з нею — ми" (18). Для мотта всієї збірки вибрав автор ліву французьку філософію Поля Елюара: „Слухайте мене. Я говорю до тих, хто мовчить. До найкращих".

Декілька поезій у прозі, це „ліричні відступи", у яких любов до жінки перекликається, чи зазублюється з любов'ю до батьківщини: „Кохання тоді згасло, коли на костирі я віддав дух, замінивши любов у ненависть, яка зрештою почалася тоді, коли ти казала, що Україна для тебе повія серед дороги, жінка, що за себе не дбає" (59).

Госейкова мова багата, очевидно вчителі Малої семінарії дбали про неї, хоч і послуговувалися совєтськими підручниками. Це видно з деяких москалізмів, які разять побіч щасливих новотворів (неологізмів), як наприклад, „колобродить", біля „зорешливе", яке гірше від „зоряного" (51), чи „вминулені" сльози, „зажахане" оглядання за собою", побіч москалізму „лист получила" (58). „Нічийне" підвіконня гірше від „нічиє", але „тебезнавство", „дереводумно" (62), „всечасність" (63) „міжіснування" (66) — цікаві.

Зате не подобається нам викинення букви „Ґ" за московськими наказами, які не повинні б діяти у вільному світі! Наша фонетична мова має і букву і звук для „ґ". Погано теж підмінювати нашу „батьківщину" московською „вітчизною" або наше „будівництво" їхнім „зодеством" (18). Прегарна поема „У хороший Шевченків слід ступаючи" запаскуджена московськими вставками та неграмотними „едельвейсами", коли німці кажуть „едельвайс". Ще гірше з граматикою: „вродлива жінка всміхається Шевченку", замість Шевченкові. А найгірше з закінченням поеми: „О світе здрастуй (!!!) світе — шевченківська доба", замість „добо"! Чому не послуговуватися кличним відмінком, якого в московській мові немає, а в нас він існує? „Допризовні будні", „залп" і „плацдарм", — можна теж віддати москалям, бо вони чужі нашій мові й красою не блистять.

Та це дрібниці, які легко буде виправити при наступному виданні. Тому й не віримо у „Лебединий спів" Любомира Госейка (69), але чекаємо дальших його поезій, а то й прози, але без московських засмічень!

С. Вожаківський

ПРО ТАБІР ГАЙДЕНАВ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ З'ЇЗДОМ ГІМНАЗИСТІВ

[1]

Група колишніх студентів гімназії в Гайденав (Зах. Німеччина) вирішила провести з'їзд 25 і 26 серпня ц. р. в Елленвіллі, Н. Й. Створений ініціятивний комітет із бувших студентів, запропонував мені подати, хоч короткий опис про організацію й життя табору Гайденав, тому що це тісно пов'язано з організацією гімназії.

Багато знало ще перед капітуляцією фашистської Німеччини, що Сталін добився запевнення від своїх союзників, західніх альянтів, про насильну репатріяцію всіх бувших громадян Совєтського Союзу, які перебували на різних тяжких працях у гітлерівській Німеччині. Декілька мільйонів т. зв. совєтських громадян працювало у надзвичайно тяжких умовах, серед яких були військовополонені, насильно вивезена з України молодь, тисячі українських націоналістів та інших. Смертельні умовини праці в Німеччині, створені навмисно фашистською владою, доводило до розпачу з бажанням якнайшвидшого кінця війни, з надією, а може по війні, якесь життя, хоч трохи поліпшає. Та війна скінчилась у травні 1945 року, але надії на поліпшення життя цілком втрачено. Совєтські енкаведисти, які працювали в Німеччині, як робітники „остовці", по капітуляції Німеччини, переодягнулися в НКВДівську уніформу й полювали за „своїми" людьми, складаючи списки до примусової репатріяції. Москва-НКВД стали творити свої репатріяційні табори, заманювали туди різними обіцянками: прощенням, покращенням життя в совєтах, відкриттям церков, розв'язанням колгоспів й іншими обіцянками, а декого хапали з вулиць і запроторювали до тих червоних таборових колючо-дротових загород, звідки уже вийти було надзвичайно тяжко. І все це робилося при очах і дозволу західніх окупантів. У цих совєтських репатріяційних таборах почали ділити на групи: „своїх", „зрадників", „коляборантів", „націоналістів". У тих же таборах у підвалах відбувались екзекуції: зводили людину вниз східцями і стріляли в потилицю. Розгравались драми: появилось донощиство на своїх і провокації, щоб вигородити себе. Хто ж не знав про те, що хто побував на Заході, той уже був небезпечний для Москви.

Про таку ситуацію, яка була в енкаведівських таборах, ширилось серед тих, які ще не потрапили до задротованих таборів. Людей огорнула паніка! Безнадійність зберегти життя створювало паніку, розпач, були самовбивства, в декого виринали думки, а може добровільно з'явитися до душогубних таборів, мовляв, може буде менша кара. Були люди й відчайдушні з думкою не здатись у пащу червоної сатани. Сміливі люди з дружинами й дітьми, з старенькими рідними, вирішили йти врозтіч у ліс, луги та ставати на працю до баверів, хоч і тут відшукувала англійська військова влада, яка передавала нещасних людей до совєтських таборів.

Така непевність тягнулася тижнями й місяцями. Віра в правду Божу і людяність серед західних окупантів не привела до успіху в обороні беззахисних втікачів від совєтського вампіра. Боже проведіння змилувалось над страждальцями, дало сил і вольовости багатьом організаторам українських таборів на терені американської й англійської зон окупації. Не легко було доводити командуванням окупаційних військ, що лісові втікачі нічого спільного не мали з фашизмом, треба було доводити, що це були раби гітлеризму.

Одними із організаторів українських таборів неповоротців на „родіну" були пп. інж. Дроздовський і Василь Матіїв, які організували насамперед такий табір у Мунстерлягері (приміщення німецьких військових склепів), а потім у Гайденав, біля Гамбургу, залізнична станція Тоштедт. Наплив до таборів неповоротців на „родіну" був такий, що ні в Мунстерлягері, ні в Гайденав не було місця, щоб примістити всіх людей. За розпорядженням інж. Дроздовського, за згодою англійського командування, Мунстерлягер став пристановищем для бездітних і неодружених, а Гайденав для подруж з дітьми.

Легко тепер сказати, мовляв, організували табір! Потрібно було розставити сили: підбір управи, референтів, організація всякого постачання, поставити Греко-Католицьку й Православну церкви, призначити „баракових", підшукати культурно-освітніх працівників тощо. В той час НКВДівська зграя не давала спокою англійській комендатурі, щоб вони розв'язали табір і людей силою відпровадили на „родіну", крім того органи совєтської безпеки засилали у табори провокаторів, шпигунів. У такий небезпечний час потрібно було спеціяльне „око", на яке з великим довір'ям поклався б комендант табору п. Дроздовський. Таким „оком" став п. Матіїв. Пан Матіїв добре розумів, що потрібно опертись на цілком довірених осіб, які належали ще в краю до націоналістичної організації, які вже мали досвід і нюх пізнати ворога. Серед таборових поселенців, яких начислялось до 4,500 осіб, було до 350 знаних осіб, що мали очі і вуха. Це було вкрай потрібне, бож таки викрилось декілька „шпиків", а деякі з-під „ока" втекли до східнього Берліну, викравши списки таборян.

Для впорядкування таборових справ, до вищезгаданих організаторів, прилучився ще, нині покійний, учасник визвольних змагань 1917-20 років п. Єльніків. Організаторами парафій-церков були о. Филимон Побігушка, який був взірцем і добрим порадником для всіх, незалежно від віровизнання, о. І. Губаржевський і о. М. Могучий, останні два очолювали православну парафію-церкву. Богослужби відбувались в одному приміщенні-бараці, внутрішня окраса з іконостасом оформлена руками таборян обох віровизнань.

У державні свята, панахиди чи молебні відправлялися греко-католицькими та православними священиками спільно. Ця великодушність священиків творила одноцілість таборян.

Охоронну справу табору було доручено п. Березовському, а пізніше Миколі Твердовському, які, своєю відданістю й зрозумінням тієї відповідальности, справлялись в тій ситуації досить добре.

[Продовження буде]

„НІЯКІ АВТОРИТЕТИ..."

(Продовження зі стор. 1)

цього підстав. А подруге, час би вже дійти висновку: щоб звести до мінімуму неприємне, звичайно, непрестижне для влади звертання радянських громадян до зарубіжних держав і громадських діячів, міжнародних організацій, громадськості зі справами, що могли б бути вирішеними органами своєї влади, — ліквідуйте основну причину цього явища, а не жорстоко переслідуйте за наслідки — навіть за гіпотетичну можливість таких звертань. Дайте можливість у своїй країні вільно, відкрито обговорювати державні, політичні, суспільні проблеми найвищого рівня. Дайте хоча б можливість — як перший крок на цьому шляху — вільно звртатися до своєї влади, отримувати від неї ділову відповідь — без посередництва КДБ, без його негайних репресійних санкцій. Тобто — всього-навсього реалізуйте свою, виголошену з високої трибуни, передвиборчу програму! Адже проголошена Вами причетність кожної радянської людини до державних справ не може означати лише схвалення цих справ. Це має бути саме своя, власна, думка про державні справи, частково, або й повністю відмінна від уже висловлених, інакше не буде чого враховувати при вирішенні великих і малих рішень.

Юрій Бадзьо у своєму дослідженні вів грунтовну, наукову розмову про ідеал і практичні умови життя українського народу в складі Союзу РСР. Будучи послідовним соціялістом, виходячи з соціяльно-філософської логіки марксизму, він проаналізував основні етапи розвитку теорії комунізму й практику реалізації соціялізму, піддав критиці національну політику КПРС, її партійний й ідеологічний абсолютизм. Він гостро виступав проти догматизму, проти нав'язувань суспільству будь-яких загально-обов'язкових доктрин з верху, вважав, що ніякі навіть найвизначніші авторитети минулого, не повинні тяжіти над людською думкою: лише стихійний рух життя, за якого вільно здійснюється діялектичний процес заперечення й ствердження може забезпечити суспільству демократичний і гуманний характер.

Ви могли погоджуватись чи не погоджуватися з його аналізом і висновками, критикувати чи й повністю заперечувати їх. Але як можна, проголошуючи причетність кожної, повторюю, кожної радянської людини до державних справ, у той самий час устами тієї самої влади оголосити державним злочинцем людину, яка — всього лише на папері — міркувала про ці справи? Адже політика компартії Радянського Союзу, яка проголосила себе керівною силою радянського суспільства, тим самим не може бути внутрішньо партійною справою, вона вже стала „державною справою" і так само має підлягати розглядові членів суспільства, як всі інші аспекти суспільного життя.

„Про ці справи є кому думати. Бачите, партія не знає, от Бадзьо знає як треба діяти, — глузливо заявив мені працівник КДБ УРСР після вилучення праці 4-го лютого 79 р. Ось у що трансформується Ваша передвиборча програма на практиці — у які слова, в які дії тих, хто в реальній дійсності „забезпечує" нам право на причетність до державних справ...

Усе своє життя, отримуючи активне політичне виховання ще з дитячих ясел, я чула, читала, що передвиборчі діячі капіталістичного світу це миляні бульбашки, які лопаються відразу після того, як обдурені виборці віддадуть за них свої голоси. Так собі й уявляла: пурхають над головами в людей яскраво-веселкові, принадливі й зрадливі повітряні кульки... Як же мені сприймати тепер усі Ваші заяви й виступи з питань як внутрішньої так і зовнішньої політики КПРС її миролюбних демократичних прагнень? Може усім їм однакова ціна?

Прошу Вас як Голову Президії Верховної Ради СРСР довести до відома усіх членів Президії Верховної Ради СРСР повний текст праці Юрія В. Бадзя „Право жити": ознайомитися з нею особисто і гідно оцінити її. На рівні сучасного державного діяча. На рівні сучасної цивілізованої людини. Прошу прореагувати на справу „державного злочину" Юрія В. Бадзя згідно з вашою передвиборчою заявою.

З пошаною Св. Кириченко, Київ, 150, Червоноармійська 93, кв. 16.

Уже дописавши листа я натрапила на тлумачення статті 62 КК УРСР у кн. „Уголовний кодекс Української ССР, научно-практ. коментар" (1978, ст. 218). До 7 р. позбавлення волі і 5 р. заслання визначено кару радянським людям, які „впливають на окремих громадян, щоб підірвати їхню віру в політику КПРС і Радянського Уряду". „Віра в політику", не об'єктивне знання, не науковий аналіз, не критичне осмислення і в результаті — свідома оцінка цієї політики, — лише віра — от що виявляється, має бути наріжним каменем „політичної свідомости" радянських людей. Священнодійство жерців, які здійснюють веління боже", священнодійство, що перед ним дозволено лише схиляти в святенницькому трепеті голову, от чим виступає з таких тверджень політика КПРС. І на цьому рівні ведеться мова не в поетично-публіцистичних завихреннях запопадливих вірноподданих, релігійно-фанатичні закликання яких ще до всього, стосовно партії, щедро друкує радянська, зокрема українська преса, — а в науковому коментарі до юридичних законів. Воістину безпорадно-наївними виступають у світлі такої науковости мої здивування й міркування.

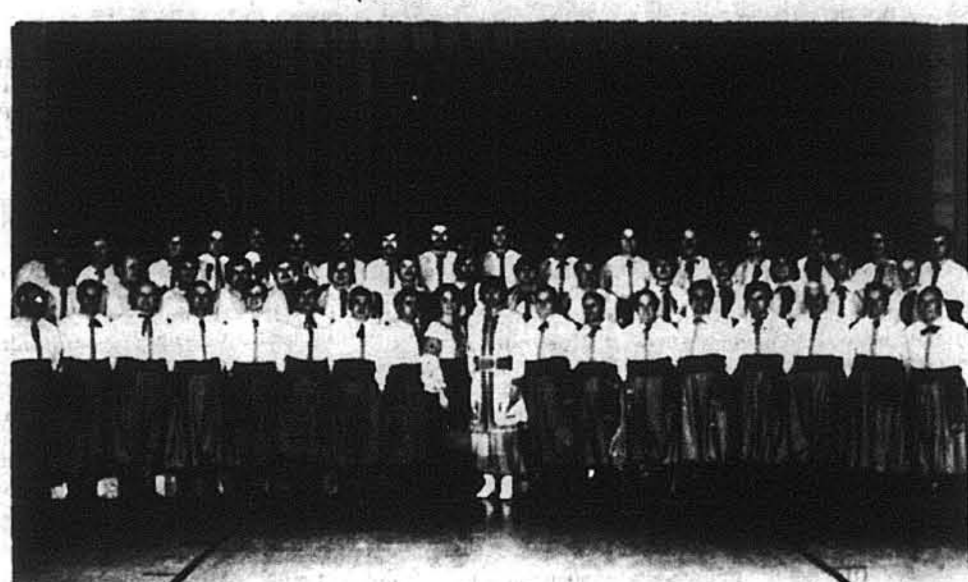
Лишається тільки одне запитати: „Яке сьогодні століття надворі?"

1 червня 1979

С. Кириченко".

ХОР „ПРОМЕТЕЙ"...

(Закінгення зі стор. 1)

Хор „Прометей" з Філядельфії під диригентурою Михайла Длябоги.

мо. у цьому престижевому концерті візьме участь українська фортепіянова зірка. Лідія Артимів, уродженка й вихованка української родини, пані Лідії та мгра фармації Модеста Артимових, які доклали всіх зусиль шоб розгорнути до вершин Богом даний музичний талант своєї Ліди. Починала вона своє навчання таки в Українському Музичному Інституті у Філядельфії, під кермою проф. Юрія Оранського. Вокальну частину концерту виконають відомі оперні й концертові солісти — сопрано Марта Кокольська-Мусійчук і ліричний тенор Василь Мельничин — при фортепіяновому супроводі проф. Богдана Перфецького, Галі Мазурок-Рей та Андріяни Мельничин.

Всі вокалісти в тому й хор „Прометей", включили у свій репертуар твори д-ра Станислава Людкевича, століття життя і творчости якого Філядельфія відзначить цим багатолюдним і загальноміським Українським Фестивалем.

По думці знавців, Філядельфійський „Прометей" під сучасну пору — це один з найкращих чоловічих хорів в Америці, з згідно з рецензентом „Свободи", український Танцювальний Ансамбль Петра Марунчака з Монтреалю — це найкращий танцювальний ансамбль у Північній Америці Обидві ці мистецькі одиниці саме обходять свої срібні ювілеї, тому українська публіка своєю масовою участю дасть і їм своє признання за їхній труд.

Хор „Прометей" розгортав свою діяльність під вмілим і відданим веденням сл. п. проф. Івана Задорожного, а по його смерти під диригентурою великої тонкости проф. Михайла Длябоги. Галина Мазурок-Рей, у ролі акомпаньяторки хору „Прометей", має неперевершені осяги. Вона всеціло зливається в одну гармонійну цілість із хором, що нараховує тепер понад 60 співаків, у тому чимало молодих і дуже надійних голосів так для сольових як і хорових виступів. Хор „Прометей" відбув кілька поїздок по Канаді й Америці, а цієї осени поїде на концертове турне до Европи.

Український Танцювальний Ансамбль в Монтреалі — це твір його основника, керівника й хореографа Петра Марунчака. Під сучасну пору цілий ансамбль має понад 300 членів, починаючи від віку дитячого садка вгору. Сам Петро Марунчак почав танцювати на третьому році життя, а на сцені дебютував майже професійно на сьомому році життя. Пройшов він навчання у найкращих учителів балетного мистецтва у Монтреалі, тому й до свого ансамблю підходить він професійно. Тож його українські народні танки, хоч і зберігають регіональну характеристику, вони стилізовані. До речі, одним із обов'язків кожного танцюриста цього ансамблю є вишити собі власні народні строї до кожного виконуючого танку. Ансамбль Петра Марунчака — це регулярна школа, в якій танцювальні вправи відбуваються регулярно на протязі цілого року.

Впродовж 25-ти років своєї діяльности Український Танцювальний Ансамбль Петра Марунчака здобув дуже багато нагород. Годі їх перераховувати. Згадаймо тільки, що в 1972 році на Всеканадському Фестивалі в Торонто він здобув першенство всієї Канади, а в 1974 році під час Танцювальноо Фестивалю Українського Народного Союзу в Філядельфії ансамбль П. Марунчака здобув три з усіх чотирьох можливих нагород. У Монтреалі виступає цей ансамбль регулярно на різних всеканадських програмах телевізії, а від 1968 року щороку бере він участь у етнічних фестивалях Канади п. н. „Людина та її світ". Ансамбль Петра Марунчака запрошують регулярно канадські професійні футбольні та бейзболові клюби для виступів в перервах у часі змагань. Минулорічний виступ цього ансамблю у Філядельфії завершено такою довготривалою овацією публіки, якої українсько-американська публіка у Філядельфії не пригадує. Тож, успіх у виконанні українських народних танців запевнений!

Відділ УККА підготову завершив і жде на доброзичливість українського та загально американського громадянства; жде на масову участь в Українському Фестивалі, 17-го серпня 1979 року в Рабин Гуд Делл-Схід.

Святкування у Римі і наша співучасть

Цього року в днях 20-23 вересня в Римі відбудуться Українські Дні. Ці дні призначені для відзначення 10-ліття посвячення Собору св. Софії, 40-ліття хіротонії Їх Блаженства Патріярха Йосифа і річниці Єпископального Синоду Помісної Української Церкви, що відбувся 50 років тому в Римі. Цей потрійний ювілей має особливе значення для УКЦ, як також для всіх українців на порозі тисячоліття християнства України.

Колискою християнства для українців є Київ і його св. Софія, яка рівночасно є матір'ю і собором нашої духової спадщини. Живучість того ж осередку у цьому, що він не тільки є центром наших домагань століттями, щоб там фізично вдержати осідок Української Церкви, але й сьогодні, коли, це неможливо, до нього звертаємося символічно з усіх усюдів.

Та до відчування та переживання духовости, потрібні не тільки символи, але й конкретні, фізичні центри як Собор св. Софії в Римі для постійних зв'язків і праці для вдержання одности Церкви в Україні та на поселеннях

Собор св. Софії в Римі, якому сповняється 10 літ від посвячення, для українців є батьківським приютом, вільним для всіх прочан, відкритою пригадкою одної християнської спадщини й маніфест живучости Помісної Української Католицької Церкви. Св. Софія в Римі є віднайденою повноцінністю української присутности у вільному світі. У наслідок тертя на протязі віків, а головно у XX віці духова повноцінність затрачувалася не тільки із-за браку самостійної держави, що цілком нормально упривілейовує свої духові й культурні здобутки моральною й матеріяльною піддержкою та державним заступництвом,але затрачувалася також із-за недоцінювання нами нашої духової спадщини й легковажного ставлення до її значення й будучности. Поставлення Собору св. Софії в Римі Їх Блаженством Патріярхом Йосифом була із розмислом, щоб пригадати україно-католикам в діяспорі, що їх Церква є одна та рівна усім Помісним Церквам своїм окремішним обрядом, традиціями, великими святцями і безлічними мучениками та ісповідниками віри. Український собор у Вічному Місті, підкреслює віру в будучність на підставі повного доцінення потенціялу багатої духової спадщини.

Стійким виразником повноцінности українського християнства в загальному, а Україно-Католицької Церкви зокрема, є Ісповідник Віри, Їх Блаженство Патріярх Йосиф. Ні довгі роки каторги, ні ватиканська „східня" політика, ні відступність українських слабодухів, не відкинули Патріярха від вірности Церкві та свого народу, який йому поручив великий Митрополит Андрей Шептицький.

Валентин Мороз каже, що „єдности Церкви з народом не можна розірвати". Вони завжди творили одну нерозривну цілість". Відсвіжуючим прикладом поєднання Церкви з народом у сьогоднішньому світі є Папа Іван Павло І, який як наслідник св. Петра і Голова всієї Католицької Церкви, є повноцінним поляком. Від цілування рідної землі й нелітургічних функцій (як співання і жартування з молоддю Польщі) до посвячування польського народу Ченстоховській Богородиці та нарадами з єпископатом Польщі є так природними для нього, як є природним для поляків безмежно любити й шанувати його безцінність для польського народу. Тут немає запозиченої псевдотеології, як, наприклад, соціялізму, екзистенціялізму чи комунізму,а поєднання з ближніми, своїми братами у повнім розумінні Христових наук. Блаженніший Патріярх Йосиф давно дав коротке гасло за „Єдність Церкви й Народу", яке він пояснює, що „без поєднання з нашим ближнім, немає поєднання з Богом". Божий люд творить Церкву й Церква не може існувати без вірних. Церква не може бути вислужником держав чи високої політики навіть церковних правлінь, як, наприклад, „остполітік" із так недавнього понтифікату Папи Павла УІ.

За 40 літ єпископату, Їх Блаженство Патріярх Йосиф зокрема відзначується вірністю Церкві та йому довірених душ, не ставлячи жадної ціни чи межі на вимоги його священичого покликання у виімково тяжкій добі каторг й морального розгублення в світі. Його провадження УКЦеркви, так декому незрозуміле, показує чим раз більший сенс українському загалові від намагань усуцільнити Українську Католицьку Церкву як всецільну одиницю й помісною в з'єднанню із столицею св. Петра, до простягнення рук до Українських Православних Церков та Українських Протестантських Згромаджень у підготові гідній тисячоліттю християнства України.

Їх Блаженство Патріярх Йосиф є безцінним українцем і не пересічним Первоієрархом Помісної Української Католицької Церкви. Як високоякісний теолог і знавець правопорядку та історії Церкви, Патріярх послідовно й правоправно домагається на самобуття та існування Української Католицької Церкви й її Божого люду.

У змаганні за привернення прав УКЦ, Їх Блаженство покликається на практики, які є нормою правлінням Східніх Церков. Такою ж нормою є синоди єпископів. 1979 рік є 50-літтям Єпископського Синоду в Римі,який заслуговує на особливу увагу і є важною складовою частиною святкувань Українських Днів у Вічному Місті. Єпископський Синод 1929-го року був першим синодом УКЦ, на якому були Владики з України та із діяспори для обговорювання єдности обряду, літургії й церковної дисципліни.

Святкування 50-ліття Єпископського Синоду в Римі є світлою подією в історії УКЦ і важливою пригадкою передусім для нас. Синод був доказом бажань наших Владик бути одною Церквою, не поділеною континентами, ні кордонами, ні територіями. Синод підтверджував, що Українська Католицька Церква не була відламком Східньої Церкви, що знайшов собі притулок в латинських ієрархів, але є правдивою Східньою Церквою між іншими Помісними Церквами.

Цьогорічні святкування у Римі дають відповідний початок декаді до 1,000 ліття Хрищення України. Наша співучасть у святкуваннях є виявом самопошани й гідности. Передусім численна присутність в Римі є маніфестом з'єднених стремлінь, однодумність і однодушність там де змагаємося за наше існування, — за існування Помісної Української Католицької Церкви. Численна присутність у Римі дасть так потрібну підпору Первоієрархові, який змагається за будучність Української Церкви день за днем.

Ці потрійні, згадані вище ювілеї є відзначуванням великої вартости. В першу чергу вірні УКЦ повинні святкувати ці ювілеї або в Римі, або по власних парафіях у молитовнім полученні зі святкуванням в Римі.

Організуються святкові поїздки до Риму серед поодиноких парафій як Бостон і Чікаго, та зокрема приготовлені поїздки Архиепархією Філядельфії та Патріярхальним Товариством, як також подорожничою агенцією Коабаснюка. Патріярхальне Товариство продовжило зголошення в бюрі Shipka Travel Agensy, Inc.; 5434 State Rd.; Parma, Ohio 44134; (216)351-1700).

Зрозуміння святкувань в Римі, допоможе нам усім віднайти повноцінність нашої духової спадщини напередодні 1,000-ліття Хрищення України. Якабудь здорова частка української спільноти, є силою та органічним скріплюванням усієї спільноти. Сприяння подужання серед нас, повинно бути всебічне й щире. Сприяння на покращання церковного й духового життя, це хіба перша передумова християнського вчення. Їх Блаженство Патріярх Йосиф заслуговує й на нашу безмежну любов і пошану своєю моральною перемогою над злобою світу як Ісповідник Віри, як Первоієрарх Помісної Української Католицької Церкви, і як безцінний член українського народу.

Рома М. Гайда

Замість квітів на свіжу могилу
мого Незабутнього Товариша Праці та Дорогого Приятеля

бл. п.

Інж. АДРІЯНА ЛАПИЧАКА

на УСВТ „Чорноморська Січ" у Нюарку, Н. Дж.
складаємо 20.00 дол.

Гантер, Н. Й. — Орест і Ксеня КЛЮФАСИ

Ділимося сумною вісткою з усіми нашими Земляками, Друзями та Рочестерською Громадою, що 9-го січня 1979 року, на 76-му році свого трудолюбимого і тяжкого життя, упокоїлася у Бозі

св. п.

АНАСТАСІЯ ВАСИЛІВНА МАКОГОН

Заупокійні і похоронні Служби при великій участі Парафіян та друзів, відправляв настоятель УАПЦ св. Покрови о. А. Ситник. Похорон відбувся 12-го січня з участю всієї Родини та всіх Учасників похорону, які з великим, невимовним жалем і болем, прощалися і випроваджали на вічний спочинок, в життя безконечне, де немає ні болізни ні печалі.

Поховано Покійну на цвинтарі в Рочестері. Із цвинтаря люди були запрошені до церковної залі, де голова громади п. М. Ликів, разом із Сестричками приготовили поминальний обід. П. М. Ликів, попросив о. А. Ситника благословити обід в час поминання, о. А. Ситник, склав глибоке співчуття від своєї родини, та від всієї парафіяльної громади. Разом з цим о. А. Ситник сказав сильне слово про Покійну Анастасію В. Вона була сильна духом, глибоко-релігійна, любила церкву все своє життя, була активною парафіянкою та все своє життя, всім чим могла, допомагала в розбудові нашої святої православної церкви. Голова громади п. М. Ликів, розказав про Покійну і всю родину яку він знав особисто, як порядну родину, чесних і відданих своїй церкві та українській справі взагалі.

Найближчий земляк з Канади п. П. Макогон, теж розповів коротенько, але виразно, про тяжкий життьовий шлях Дорогої й Незабутньої Землячки Анастасії Василівни Макогон. Св. п. Анастасія В. Макогон, народилася 14-го квітня 1903 року на Дніпропетровщині.

По закінченні війни, вдалося виїхати до США на постійне життя. Поселилася в Ню Йорку а опісля переїхала з родиною до Рочестеру. Тут Покійна з родиною відразу включилася до активного життя православної церкви св. Покрови. Св. п. Покійна Анастасія В. своєю працею та сильним духом, людини із рідкісним характером, поступово, заслужила велику повагу і пошану в парафії.

На невянучий вінок св. п. Анастасії В. всі присутні склали поважну суму грошей, ці гроші підуть на будову нової церкви, яку громада будує.

Дорога наша Анастасіє Василівна. Спи спокійним сном, нехай Тобі сняться гарні сни про нашу улюблену Україну. Нехай буде Тобі легкою Американська земля, а Твоя світла пам'ять збережеться між нами із роду в рід.

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

ПОДЯКА ВІД РОДИНИ ПОКІЙНОЇ

Висловлюємо сердечну подяку всім Тим, що вділили часу і уваги віддали пошану нашій Незабутній Дружині, Мамі і Бабуні. Дякуємо о. А. Ситникові, за всі щирі і гарні відправи та за духову опіку і розраду для нас в цей сумний час.

Сердечно дякуємо Хористам, що так гарно співали для Покійної.

Сердечно ми дякуємо нашому дорогому Голові Громади, за всю підготовку і переведення, яка відбулася на пам'ять і пошану нашої Незабутньої Дружини, Мами і Бабуні. Сердечно ми дякуємо всім Сестричкам і всім Вірним нашої церкви, за щирі висловлені співчуття, за надіслані чудові вінки, які так гарно прикрасили Покійної ново-збудовану і вічну хату. Сердечно дякуємо всім Тим, що будь чим спричинилися в допомозі полегшення нашого горя.

Сердечно дякуємо нашим Землякам з Канади Р. П. Макогон та родині Пантух з Рочестеру.

Горем прибиті:
муж ПЕТРО
сини Покійної:
АНАТОЛІЙ із дружиною ВАЛЕЮ
і внуками ПЕТРУСЕМ та ЛАРОЧКОЮ
ВАСИЛЬ з дружиною КАРІН і трьома внуками
а також всі Земляки з рідного села

В суботу, 11-го серпня 1979 року в Чікаґо, Ілл.
в церкві свв. Володимира і Ольги, о год. 7:45 ранку
відправиться

СЛУЖБА БОЖА І ПАРАСТАС

за бл. п.

ПАРАСКЕВІЮ ПРОКОПИШИН

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ЇЇ СМЕРТИ.

До участі в цих Богослуженнях запрошують Приятелів і Знайомих —

МУЖ І РОДИНА ПОКІЙНОЇ,

що відійшла від нас несподівано, 23-го червня 1979 р., наслідком серцевої недуги.

До самої смерті оплакувала невідому долю своїх єдиних двох синів, студентів, Івана і Гринька, що пропали в рядах УПА.

Хай нагородою за її терпіння будуть наші молитви і пам'ять про Неї.

З глибоким смутком повідомляємо, що в суботу, 4-го серпня 1979 р., у Бозі упокоївся

св. п. о. Ієромонах

ЮВІНАЛІЙ ПОПІВ

ПОХОРОН на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., в середу, 8-го серпня 1979 р., о год. 12-ій дня.

Горем прибиті:
мати КАТЕРИНА ПОПІВ-ПІДЛІСНА
Друзі та Знайомі Покійного

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

Відбулися першенства настільного тенісу УСЦАК-Схід

Філядельфія 12-го травня 1979 р. Тут у приміщеннях школи при церкві св. Вознесіння відбулися першенства настільного тенісу УСЦАК-Схід, у яких взяло участь 16 змагунів з 4-ох спортових осередків: УСО „Тризуб" Філядельфія, УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк, УСК Ню Йорк і СК СУМА „Крилаті" Йонкерс.

Змагання проходили в 3-ох різних групах: круговою системою в групі сеньйорів і мінус два в інших групах. Згідно з вислідами в групі відкритій із 16-ти учасників перші три місця зайняли:

1. Омелян Крих (Тризуб)
2. Богдан Куцина (Крилаті)
3. Юрій Храневич (Ч. Січ)

У групі сеньйорів:

1. Юрій Храневич (Ч. Січ)
2. Олександер Михальчук (тризуб)

У групі подвійної гри:

1. Володимир Сворак і Юрій Петрикевич (УСК)
2. Юрій Храневич і Володимир Лойко (Ч. Січ)

Господарем змагань був УСО „Тризуб" Філядельфія, провідником ланковий УСЦАК-Схід В. Лойко, головним суддею — Юрій Храневич.

Уже визначено дату чемпіонату настільного тенісу УСЦАК, який відбудеться в днях 3-4 листопада на оселі УНС Союзівка. Зацікавлені можуть голоситися на адресу ланкового УСЦАК — Юрія Храневича, Harmon Cove, 474 Teal Plaza, Secaucus, N. J. 07094.

СТ „Україна" Торонто перед новим сезоном копаного м'яча

Не зважаючи на дальший ріст і популярність копаного м'яча в ЗСА і Канаді, українське громадянство не йде з духом часу і не піддержує як належить діючі українські дружини, які репрезентують українське ім'я в різних лігах.

На жаль, ряд українців захоплюється штучно створеними професійними дружинами, які складаються із „олдбоїв" з різних країн світу, що їх спроваджено для роблення бизнесу. На виступи цих дружин наші „професійні болільники" витрачають поважні суми гроша на вступи і час, а на своїх не мають ні одного, ні другого.

Одною із дружин, що заслуговує на піддержку українського громадянства є СТ „Україна" Торонто, що саме в цьому році святкує своє славне 30-річчя. Управа Т-ва старається, щоб в складі дружини виступали свої вихованці, багато з яких є теж членами СУМ, Пласту і інших молодечих організацій. Дружина змагається в одній з груп Національної Ліги в Торонто. Тренером дружини є Михайло Гарапин, з яким співпрацюють Остап Стецьків і Григорій Ригайло. В складі дружини виступають: І. Прокіпчук, М. Тхорик, А. Ковський, Р. Місюрка, П. Волошанський, Г. Сабат, Е. Конарський, М. Гамівка, Б. Липка, М. Стефан, Петро Волошанський, С. Гулей, Я. Дичковський, С. Мельник, Р. Стадник, П. Олійник, Я. Музичка, Т. Стадник, Б. Дмитрів, Т. Ригайло, Б. Тхорик, З. Тхорик, Л. Рогатин, І. Войтович, М. Гнатейко.

Новий успіх жіночої відбиванкової дружини „Ч. Січ"

Дня 20-го травня 1-ша жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь у великому регіональному відбиванковому турнірі, який відбувся в Нюаркському Технічному Інституті з участю 15-ти найкращих дружин Ню Джерзі і Ню Йорку. В цьому часі, в приміщенні університету Ратгерс проходили першенства групи екстра-кляси, яка складається з 8-ох дружин.

На початку гри проходили в підгрупах і „Ч. Січ" єдина дружина турніру не зазнала поразки і безконкуренційно здобула перше місце, а з ним право до півфіналу турніру. Висліди „Ч. Січі" в своїй підгрупі:

Ч.Січ-Саффок В.К.	15:3	15:5
Ч.Січ—Пепсіко І	16:14	15:7
Ч.Січ—Л.А.Тирнерс	15:9	15:6
Ч.Січ-Тр.Нек В.К.	15:0	15:0

У півфіналі „Ч. Січ" перемогла сильних конкуренток з Трой, Н. Й., вислідами 15:8, 15:13. У фінальній зустрічі нашим дівчатам не пощастило і вони впевнено ведучи в першому сеті, несподівано програли 13:15. У другому перемогли 15:5, але в третьому і рішальному сеті втратили ініціятиву і програли 8:15 і цим самим здобули звання віцечемпіонок цього регіонального турніру Гарден-Імпаєр. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: Х. Басняк, Д. Твардовська, І. Паславська, І. Дармохвал, П. Котляр, П. Гол. Провідник і тренер Нестор Паславський.

Вечір Володимири Демус у Чікаго

Під час авторського Вечора В. Демус (зліва): проф. Віра Боднарук, поетеса Володимира Демус, проф. Людмила Кодельська та рецитатори — Марія Дорожинська і Дмитро Грушецький.

Заходами Українського Інституту Модерного Мистецтва та 84-го Відділу СУА в Чікаго улаштовано успішний авторський вечір для Володимири Демус у суботу, 28-го квітня, ц.р. Перша збірка її поезій „На Людських озерах", ілюстрована Андрієм Демусом, була видана в 1977 році Нюйоркською Групою.

Програма вечора була поділена на дві частини. В перший частині гостей привітала голова 84-го Відділу СУА проф. Людмила Кодельська. Потім з нагоди радісної вістки, що два українські дисиденти Валентин Мороз і Юрій Вінс прибули до Ню Йорку, Марія Дорожинська, рецитаторка вечора, прочитала вірш Володимири Демус „Безсмертним". Проф. Віра Боднарук у своєму вступному слові накреслила напрями в українській сучасній поезії — у поезії шестидесятників і у поезії Нюйоркської Групи. Зі шестидесятників вирізнено Ліну Костенко за її щирий ліризм і досконалу форму, Івана Драча за вишуканість образу, Миколу Вінграновського за оригінальність, та молодих шестидесятників, Василя Голобородька та Ігора Калинця за їхні іновації в українській поезії. Рецитатори Марія Дорожинська та Дмитро Грушецький прочитали вибрані вірші цих поетів.

Другий напрям в українській сучасній поезії — це Нюйоркська Група, яка вірить, що кожний поет має іти окремо індивідуальною дорогою, виявляти власний внутрішній світ і в тому сенсі бути інакшим, сучасним, модерним. Усі вони вірять у потребу повної свободи творчости; всі вони вірять, що роля письменника є формувати літературу народу. Вони теж вірять, що український поет мусить дозволити собі все, що роблять поети всіх країн і всіх часів. Вирізнено Емму Андієвську за її близькість до української духовости і традиції, Юрія Тарнавського за сконцентрування на сучасній людині, Богдана Рубчака за його рутальність і „високість". Згадані були теж поети молодшої групи Юрій Коломиєць, Олег Коверко та Марко Царинник. Рецитатори читали вибрані вірші поетів Нюйоркської Групи.

У другій частині вечора відзначено першу збірку поезій Володомири Демус. Тому, що цю збірку видало В-во Нюйоркської Групи, яке є синонімом модерної української поезії, можна припускати, що Володимира Демус теж поділює погляди Нюйоркської Групи на завдання слова, що у вільному світі воно служить вільній думці і стає дзеркалом внутрішнього світу автора. На обкладинці збірки бачимо рефлексію жінки у волі з розведеними руками, ніби хоче вона охопити те, що тяжко охопити, передати ті образи, думки, чи почуття, що їх тяжко передати словами. Але в цих руках відчуваються сила й намір перебороти всі труднощі.

У своїй рецензії про збірку В. Демус, Лука Луців пише, що модерну поезію ніхто не розуміє, крім автора, але відразу ж цитує короткий вірш „Любов", який, як він сам каже, зрозумілий кожному, бракує тут тільки знаків перетинання. Авторка, висловлюючи ту, чи іншу, думку, не завжди називає її точно по імені, але з порівнянь читач догадується про її наміри, і в той сам час відчуває ту думку по-своєму і глибше, бо переходить через тонкість наведених образів. Це вимагає трохи більше зусилля, але нагорода за це теж багато більша. Ми вже бачили спротив шестидесятників проти втертих фраз (щодо щасливого життя доярок і колгоспників) і їхні пошуки за чимсь новим, сучасним. На них накинулась офіційна критика, здушила їх. Ніхто з нас не є точною копією когось іншого, і кожен із нас сприймає світ посвоєму. Чому ж накидати нам тільки одні можливі реакції на світ? Якщо наш запас слів забідний, щоб зрозуміти багату мову поета і тонкість його вибору слів, то це повинно напрвити нашу дорогу до збагачення нашого лексикону. Поет робить нам прислугу, показує нам напрям до збагачення себе.

Від першого вірша-мініятюрки поетеса висловлює свій намір шукати розв'язки різних питань буття. У збірці переважає вдумливість — концентрація думки чи почуття. Авторка тут — людина, що хоче бути собою, бажає знайти щастя, любов і розгадку життя. Теми може й не нові, але вони по-новому висловлені Володимирою Демус. У її збірці ми відчуваємо щирість і відвертість людини.

Володимира Демус прочитала свої думки про ролю слова, а потім її друковані і не друковані вірші читали рецитатори вечора. Накінець сама авторка читала свої поезії.

Успішний вечір закінчився за чаркою вина, як у вірші В. Демус „Баляда про щасливе життя" — чорний хліб був уже спожитий, а тепер солодким вином запитий.

Віра Боднарук

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗЛАМ

(Закінчення зі стор. 2)

кає дослівно в усі сфери життя, включаючи сюди й пропаґандивну (відому „творчість" каґебівських „публіцистів"), совєтська система не втрималася б і року.

Найбрутальніші вияви каґебівського терору можна спостерігати на найважливішій ділянці совєтського життя — національній. Прагнучи довести до реалізації своїх „інтернаціональних плянів, тобто до русифікації неросійських народів, до їхньої ліквідації — совєтський режим уважає „державним злочином" навіть акцію на оборону прав рідної мови. Бажаючи застрашити національних активістів, КҐБ не стримується навіть перед таємними вбивствами. В ланцюгу цих злочинів одним із кілець було вбивство композитора Володимира Івасюка у Львові, „гріхом" якого було те, що він компонував тільки на національній українській базі, чим, очевидно, на думку російських шовіністів, зміцнював „український буржуазний націоналізм".

Але вбивство Івасюка привело до куди іншої реакції, ніж до бажаного режимом страху. Воно викликало масовий гнів та обурення, похорон Івасюка був національною 10-тисячною демонстрацією. Могила Івасюка, як стверджують очевидці, стала „Меккою", одні квіти „хтось" вночі таємно палить, на другий день з'являються багато нових... Така реакція є тільки ще одним доказом, як далеко зайшов психологічний злам, як щораз то більше активізуються народні маси. І цього процесу не спинити...

Випустять нові гроші в Ірані

Тегран. — Іранський уряд заявив, що до кінця серпня ц.р. в країні будуть випущені в обіг нові гроші. Коли сьогоднішні реали прикрашені портретом шаха, то на нових купюрах буде або нафтоочищаючий завод, або мечет.

Західні політичні аналітики вважають, що перехід на нові гроші стрясне економіку держави й налякає багатьох чужинецьких капіталовкладчиків.

Заступник міністра економіки Кір Ібрагимзаде зробив вияснення, що іранський уряд має намір виконати свою обіцянку й виплатити компенсацію чужинцям, які мають шери в націоналізованих підприємствах і капіталовкладчикам в іранських банках. Одначе компенсація буде виплачуватися згідно з номінальною вартістю акції (шеру), яка багато нижча дійсної.

Міністерство економіки натякає також на те, що уряд Ірану розглядає питання відмови від доляра як основної фінансової операції.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ІВАНИКІВ, член УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, помер 13 травня 1979 р. на 66-му р. життя. Нар. 1913 р. в Болотні, Перемишляни, Зах. Україна; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку кузинку Еву. Похорон відбувся 17 травня 1979 р. на цвинтарі св. Ядвиґи в Дірборн Гайтс.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

МАРТА ЗАХАРЧУК, членка УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройт, Міч., померла 19 червня 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р. в Україні; членкою УНС стала 1922 р. Залишила у смутку сина Йосифа, дочку Варвару, 6 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Голи Сепулчер у Савтфілд.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

ВАСИЛЬ МОРДОВАНЕЦЬ, член УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, Міч., помер 12 червня 1979 р. на 58 р. життя. Нар. 1920 року в Дубриничі, Перечин Карп. Україна; членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку дружину Наталію, синів: Юрія, Марка і Василя та брата Івана. Похорон відбувся 14 червня 1979 р. на цвинтарі Вудмер в Детройті, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

КЛЯВДІЯ ПОМИЛУЙКО, членка УНС Відд. 226 ім. Лесі Українки в Денвер, Колорадо, померла 24 травня 1979 р. Нар. 1900 р. в Пятигорську, Кавказ; членкою УНС стала 1949 р. Залишила у смутку доньку Кіру і зятя Василя Гоц. Похорон відбувся на цвинтарі Кровн Гілл в Денвері.

Вічна Їй Пам'ять!
Мирослав Кальба, секр.

ФРАНКО А. ТІНО, мол., член УНС Відд. 239 св. Юрія у Філядельфії, Па., помер 29 травня 1979 р. на 59-му р. життя. Нар. 1919 р. в провінції Катанцано, Італія; членом УНС став 1964 р. Залишив у смутку дружину Анну, синів: Франка, Марка, Стефана; дочку Марґарету, маму Марію Тересу, брата Миколу Р. та сестру Варвару. Похорон відбувся 31 травня 1979 р. на цвинтарі Юрія Вашінґтона Меморіял Парк в Плимут Мітінґ, Па.

В. Винницький, секр.
Вічна Йому Пам'ять!